

HYT:n jäsenlehti

4/2015

Yhteiskuntasopimus? (s. 4)

YT:t yliopistossa (s. 7)

Tohtoritehtaalta kilometritehtaalle (s. 8)

Yhteisyyttä ja ryhmitöitä, mutta ei kuitenkaan liikaa (s. 14)

Hallituksen leikkauslistaa penkomassa (s. 16)

Oops, I became unemployed! (s. 18)

Helsingin yliopiston tieteen tekijät -
Forskarföreningen vid Helsingfors universitet

JULKAISIJA:

Helsingin yliopiston
tieteentekijät
/ Forskarföreningen vid
Helsingfors universitet ry
/ The Helsinki University Re-
searchers' and
Teachers' Association (HUART)

PÄÄTOIMITTAJA & TIEDOTUSVASTAAVA:

Mari Siirainen
hyt-tiedotus@helsinki.fi

KIRJOITTAJAT:

Tapani Kaakkuriniemi
Tiina Niklander
Ulla Immonen
Terhi Ainiala

ULKOASU JATAITTO:

Mona Roininen

KUVAT & KUVITUS:

Mona Roininen
Mietta Lennes

GRAFIikka:

Ella Peltonen

PAINOPAikka:

Unigrafia Oy

KOTISIVU:

www.helsinki.fi/jarj/hyt

HYT FACEBOOKISSA:

[www.facebook.com/HelsinginYli-
opistonTieteentekijat](https://www.facebook.com/HelsinginYliopistonTieteentekijat)

HYTTWITTERISSÄ:

@HytHuart

Tietoa jäseneksi
liittymisestä ja
osoitteenmuutokset:
hyt-toimisto@helsinki.fi

SISÄLTÖ:

3 Tervetuloa HYTin
syyskokoukseen!

4 Puheenjohtajan palsta:
Yhteiskuntasopimus?

6 Pääluottamusmiehen palsta

7 YT:t yliopistossa!

8 Tohtoritehtaalta
kilometritehtaalle

14 Kolumni:
Yhteisyyttä ja ryhmätöitä,
mutta ei kuitenkaan liikaa

16 Hallituksen leikkauslistaa
penkomassa

18 Oops, I became
unemployed!

20 Researchers! Working in
academia? Know your rights?

Tervetuloa HYTin syyskokoukseen!

Helsingin yliopiston tieteentekijät ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään torstaina 26.11.2015 klo 16.30 alkaen Porthanian Opettajain ravintolassa (Yliopistonkatu 3, 2.kerros).

Esityslista:

1. Kokouksen avaus
2. Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri.
3. Valitaan pöytäkirjantarkastajat ja äänenlaskijat.
4. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
5. Hyväksytään kokouksen työjärjestys.
6. Hyväksytään toimintasuunnitelma vuodelle 2016.
7. Hyväksytään talousarvio vuodelle 2016 ja päätetään jäsenmaksujen suuruudesta ja kantotavasta.
8. Valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle ja näille henkilökohtaiset varajäsenet.
9. Valitaan kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa
10. Valitaan yhdistyksen edustajat ja heille tarpeellinen määrä varajäseniä Tieteentekijöiden liitto – Forskarförbundet ry:n seuraavan vuoden kokouksiin
11. Kokouksen päättäminen.

Syyskokouksen jälkeen siirrymme katsomaan The Fabulous Bäckström Brothers – esityksestä Musiikkiteatteri Kapsäkissä (Hämeentie 68) klo 19.00 alkaen.

”Fabulous Bäckström Brothers on kriitikoiden ylistämä ja yleisön rakastama ainutlaatuinen ja hulvaton teatteriesitys laulajaveljeksistä elämänsä automatkalla halki Yhdysvaltojen.”

Huom! Teatteri ei ole esteetön ja ryhmävarauksen kaikki paikat sijaitsevat parvella, jonne ei valitettavasti ole hissiä

Ilmoittautuminen mukaan syyskokoukseen ja/tai teatteriin alkaa lokakuussa. Ilmoittautumisohteet lähetetään jäsenille sähköpostitse. Pysy kuulolla!

Welcome to HUART's annual meeting!

HUART's annual meeting will be hold on Thursday 26th of November at 4.30 p.m. at Porthania Teachers' Restaurant (Yliopistonkatu 3, 2nd floor). The discussion in the meeting will be mainly in Finnish but with occasional translation in English if needed. If you are interested in becoming a member of the HUART board, come to the meeting and express your interest.

After the meeting at 7 p.m. HUART will enjoy The Fabulous Bäckström Brothers -show at the Music Theater Kapsäkki.

‘Fabulous Bäckström Brothers, praised by critics and loved by audiences is a hilarious comedy show about singing brothers' life-changing road trip through the United States.’
N.B.! The show contains little dialog but much music (sung both in Finnish and in English) and it should thus be comprehensible to members with limited Finnish skills. The theater is unfortunately not accessible with wheelchair.

Registration for the annual meeting and/or to the theater starts in October. The registration instructions will be sent to members by e-mail. Stay alert!

Yhteiskuntasopimus?

Keväällä Suomen työpaikoilla odoteltiin jonkin positiivisen itävän ja lähtevän kasvuun. Viimeistään loppukesällä kävi selväksi, ettei ”yhteiskuntasopimuksesta” tule mitään. Lainausmerkit ovat siinä siksi, että nykyisen hallituksen kolme pääveijaria ovat, huolimatta muodollisesta sivistyksestään käyttäneet tässä väärää termiä.

Isossa-Britanniassa Wilsonin labour-hallitus pyrki v. 1974-1979 solmimaan sopimuksen, joka turvaisi vaatimattoman palkkakehityksen, hallituksen tuet ruoan hintaan ja jäädyttäisi vuokrien nousun. Ammatillinen keskusjärjestö TUC taivutteli jäseniään sopimuksen taakse, koska näin arveltiin saatavan lisää ennustettavuutta mm. valtionyhtiöiden palkkamenoihin. Tätä sanottiin yhteiskuntasopimukseksi.

Thatcherin hallituskaudella v. 1979-1990 tämä sopimusajatus hylättiin. Rautarouva alkoi purkaa yhteiskuntaa vakauttaneita elementtejä. Hallituksen ohjauksella perustettiin työpaikkakohdaisia ammattiliittoja. Datsun-Nissanin autojen kokoonpanotehdas oli ensimmäinen tämän politiikan koekenttä. Kun sekä sini- että valkokauluksiset kuuluivat samaan liittoon, sen neuvotteluasema oli heikko, kun jäsenryhmien edut olivat kovin erilaiset.

Taustalla on Thomas Hobbesin esittämä ajatus sopimuksesta, jolla ihmisistä muodostettaisiin yhteisö – siis valtio. Samaa ajatusta kehittivät myöhemmin John Locke, Jean-Jacques Rousseau ja Immanuel Kant, kukin hieman eri suuntaan. Tavoitteena oli kaikkien ihmisten solmima hypoteettinen sopimus perusperiaatteista, joista yhteisössä pidetään kiinni. Kysees-

sä on eräänlainen oikeusjärjestystä ja valtiota edeltävä perusnormisto.

Hobbesin lähtökohtana on luonnontila, jossa vallitsee vapaus ja tasa-arvo, vaikkei niitä ole erikseen missään julistettu. Mutta ilman sopimusta ihmisten tarpeet ja vaatimukset johtavat taisteluun riittämättömistä resursseista ja hyödyistä, jolloin vajotaan siihen missä oltiin ennen valtion perustamista, kaikkien sotaan kaikkia vastaan. Sellaisessa olotilassa kaikki on sallittua eli mitään oikeusjärjestystä ei ole olemassa, samoin kuin ei ole moraalia, oikean ja väärän erottelua ynnä muuta.

Sopimusajattelun eli kontraktualismin peruspointti on, että meitä kaikkia koskevien moraalisten velvoitteiden seuraus on ihmisten välillä tehtävä sopimus perustarpeiden (hengissä pysyminen, turva ulkoista väkivaltaa vastaan) ja vähän korkeamman tason tarpeiden (hyvinvointi, sosiaalinen turvalli-





suus) takaamisesta.

Hobbesin tapa saattaa ihmiset auktoriteetin (Leviathanin) alaisiksi on se, että sopimuksella luovutetaan ihmisille kuuluva valta hallitukselle. Tuloksenahan on näin absoluuttinen monarkia, jossa oikeuksien luovuttajilla ei olisi tämän sopimuksen jälkeen noken koputtamista mihinkään hallituksen tekemisiin. Lockella ja Rousseaulle valtiovallan liikumavara oli pienempi kuin Hobbesilla.

Yhteiskuntasopimuksen perusoletuksissa on ongelmia nykyajan kannalta. Emme elä saaressa eristäytyneenä maailman menosta. Meillä on mahdollisuus äänestää johtajista vaaleissa, mutta johtajien toimiin meillä ei juurikaan ole sananvaltaa vaalien välillä.

Meidän aikanamme Rawls on tähdentänyt, että yhteiskuntasopimus on eri asia kuin sinun ja minun välinen kontrahti tai yhdistysten tai yhteisöjen keskenään neuvottelema ratkaisu. Kyse on toimintamallien oikeutuksesta. Se miten sopimus saa oikeutuksensa, on filosofisesti vaikea selitettävä. Vallalla on kahtiajako hobbesilaisen (sopimuksella ratkaistavan) ja kantilaisen (sopimuksen solmimisen) ajat-

telutavan välillä. Mukaan tulevat moraalinäkökohdat, jotka rajoittavat ihmisen valintoja ja toimia ja ovat niistä riippumattomia. Silti moraaliiin palataan yleensä siinä vaiheessa, kun kyky rationaaliseen argumentointiin loppuu. Silloin ei-moraalisista periaatteista joudutaan johtamaan moraalisia, tai Rawlsia lainatakseni yritetään saada kohtuullinen ulos järjellisestä. Näin ymmärrettynä Rawlsin esittämä huoli oikeudenmukaisuuden vakauttavasta kyvystä onkin itsessään kysymys oikeutuksesta.

Suomessa syksyllä 2015 näyttää siltä, että hallitus ei halunnut mitään sopimusta. Jos sellaisesta neuvotellaan, se ei välttämättä lupaa olla rikkomatta sitä, vaan määrää lainsäädännöstä omien tavoitteidensa mukaisesti. Jos taas sellaiseen ei päästä, se käyttää sitä keppihevosena uusien rangaistusten määräämiseksi.

Ei kai tässä näin pitänyt käydä? Syksyn mittaan näemme, käykö. Sitä ennen pidetään kuitenkin useita mielenosoituksia. Niiden tehoa voinee epäillä, mutta sellaiseen kansalla on oltava oikeus, ellei jopa velvollisuus.

**“Ei kai tässä näin pitänyt käydä?
Syksyn mittaan näemme, käykö. Sitä ennen
pidetään kuitenkin useita mielenosoituksia.”**

Tänä kesänä olen vihdoinkin oppinut sen, että ammattiyhdistysliikkeeseen suhtaudutaan selvästi poliittisemmin kuin olen aiemmin ajatellut. Jotenkin naiivisti olen kuvitellut, että suhtautuminen ei olisi ollut näin poliittisesti suuntautunutta. Johtuu ehkä maalaisliittoa kannattaneesta lapsuuden ympäristöstä, jossa kuitenkin on toimittu samanaikaisesti aktiivisesti sekä politiikassa että ammattiyhdistystoiminnassa.

Tämä alkusyksy on näyttänyt että ideologiset erot ovat edelleen olemassa ja ehkä jopa korostuneet. Tosin työministerikin on myöntänyt 'takinkäännön'. Katsotaan mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Nyt on jo selvää, että mielenilmaus syyskuussa tuskin jää ainoaksi tempaukseksi, ellei palkansaajia tasapuolisemmin kohtelevia 'leikkauksia' saada aikaiseksi. Leikkaaminen vain vuorotyöläisiltä ei kuulosta hyvältä, vaikka meillä yliopistossa tällaisia työtehtäviä onkin varsin vähän.

Yliopiston hallitus kokoontui 16.9. päättämään hallitusohjelman leikkauksien aiheuttamista sopeuttamistoimista ja niiden aikataulusta. Kuten kaikki saimme Helsingin sanomista to 17.9. lukea aloittaa Helsingin Yliopisto koko henkilöstöä koskevat YT-neuvottelut.

Kesäkuussa alkanut rekrytointikielto toivottavasti puretaan hallitusti ja mahdollisimman pian. Nyt se iskee hyvin sattumanvaraisesti eripaikkoihin eivätkä kaikki seuraukset ole aina tarkoituksenmukaisia. Rekrytointikieltoon vedoten yliopisto jätti työhyvinvointiyksikön tässä vaiheessa ilman vetäjää, joten henkilöstön hyvinvointiin panostamista ei selvästikään pidetä tärkeänä, vaikka siihen erityisesti muutostilanteissa olisi tarpeen kiinnittää erityistä huomiota.

The financial situation at the universities is getting worse, since the Finnish government has decided to cut funding from universities directly and also from the research-funding organizations. There are direct financial cuts from the government funding and more cuts due to the smaller amount

of available research funding from institutes. So, it becomes more and more important to be a member of a union (or at least an unemployment cash), since the work condition might be getting tougher and the unemployment benefit is higher for the cash members.

Hallinto henkilöstöä varmasti puhuttaa tänä syksynä yliopistoon kaavailut hallinnon uudistukset, joista selvitysmiehen raportti on jo saatu, mutta päätöksiä suuntaviivoista vielä odotellaan.

Toivottavasti meillä kaikilla riittää kuitenkin tänä syksynä intoa edistää omaa työtä, tutkimusta ja opetusta siten, että nämä uhat eivät aiheuta tarpeetonta stressiä. Tässä vaiheessa voimme kuitenkin vain odottaa ja ihmetellä maailman menoa. Toki omaan kansanedustajaan kannattaa yrittää vaikuttaa, jotta koulutus- ja tutkimusleikkauksia peruttaisiin mahdollisimman paljon.

”Toivottavasti meillä kaikilla riittää kuitenkin tänä syksynä intoa edistää omaa työtä, tutkimusta ja opetusta siten, että nämä uhat eivät aiheuta tarpeetonta stressiä”



YT:t yliopistossa

YT-neuvotteluesitys on annettu pääluottamusmiehille 22.9.2015 ja neuvottelut alkavat 30.9.2015. Työnantajan näkemyksen mukaan neuvottelut kestävät marraskuun lopulle, eli yli lain edellyttämän kuuden viikon minimiajan. YT-lain 50 §:ssä säädetään, että yhteistoimintaneuvotteluissa on käsiteltävä esitettyjen toimenpiteiden "perusteita ja vaihtokutsia, 49 §:ssä tarkoitettuja toimintaperiaatteita tai toimintasuunnitelmaa, vaihtoehtoja työvoiman vähentämisen kohteena olevan henkilöpääpiirin rajoittamiseksi sekä vähentämisestä työntekijöille aiheutuvien seurausten lieventämiseksi". Eli tässäkin kohdistumiset tarkennetaan kun prosessi etenee.

Neuvotteluesityksessä on yt-lain 47 §:n mukaan annettava työntekijöiden edustajille tiedot

- 1) aiottujen toimenpiteiden perusteista;
- 2) alustava arvio irtisanomisten, lomauttamisten ja osa-aikaistamisten määrästä;
- 3) selvitys periaatteista, joiden mukaan irtisanomisen, lomauttamisen tai osa-aikaistamisen kohteeksi joutuvat työntekijät määräytyvät; sekä
- 4) arvio ajasta, jonka kuluessa irtisanomiset, lomauttamiset tai osa-aikaistamiset pannaan toimeen.

Yliopiston tiedotteessa kerrotaan, että YT:t kohdistuvat koko henkilöstöön ja vähentämistarve on korkeintaan 1200 henkilöä vuoteen 2020 mennessä. Mitä tämä tarkoittaa? Se ei tarkoita, että 1200:lle annetaan potkut, vaan se on lukumäärä, joka yleensä temmataan tuulesta, mutta jonka on oltava korkea kahdesta syystä. Ensiksi, sen pitää säikäyttää. Toiseksi, jos todella jouduttaisiin irtisanomaan porukkaa junalasteittain, niin tuommoinen summa mahdollistaa senkin. YT-lain mukaan ensiksi ilmoitettua maksimimäärää ei saa myöhemmin saman prosessin kestäessä ylittää.

Kun muissa yliopistoissa on pidetty yt-neuvot-

"Se ei tarkoita, että 1200:lle annetaan potkut, vaan se on lukumäärä, joka yleensä temmataan tuulesta"

teluja, käytäntö on ollut se, että jos vaikka on ilmoitettu, että enintään sata irtisanotaan, niin loppujen lopuksi se määrä on ollut noin 30. Toivottavasti meillä päästään vielä vähemmällä.

Henkilöstön edustajina YT-neuvotteluihin osallistuvat kaikki 5 pääluottamusmiestä. JUKOn pääluottamusmiehet Tiina Niklander ja Seppo Sainio, Pardian Elisa Hyytiäinen ja TJ Hämäläinen sekä JHL:n Anne Lehto. Tarvittaessa käytetään varapääluottamusmiehiä varajäseninä, jos joku heistä on estynyt.

Seuraa yliopiston virallista tiedotusta neuvottelujen etenemisestä flammasta. Pyrimme toimittamaan näitä tiedoksi myös jäsenistölle ja luottamusmiehille. Neuvottelujen aikana pääluottamusmiehet eivät välttämättä voi kovin paljoa tiedottaa erikseen ns. neuvottelurauhan vuoksi.

Eespäin!

TIINA NIKLANDER
/ Pääluottamusmies



TAPANI KAAKKURINIEMI
/ Varapääluottamusmies

Tohtoritehtaalta kilometritehtaalalle

Suomalaisille tohtoreilla menee lukujen valossa aina vain huonommin. Vuonna 2013 Yle uutisoi otsikolla ”Koulutetaanko Suomessa liikaa tohtoreita?” kun tohtoreiden työttömyys oli kasvanut vuoden 2008 noin 370 työttömästä tohtorista yli 550 työttömään joulukuussa 2013 eli 1,9 prosentista 2,4 prosenttiin (Yle 24.2.2013) Tilanne ei kuitenkaan ollut vielä 2013 lopussa lähelläkään huonoa, jos vertaa sitä uusiin lukuun. Vuoden 2014 aikana tohtoreiden työttömyys kasvoi lähes 30 % ja 2013–2014 työttömien tohtoreiden määrä lähes kaksinkertaistui. (Taloussanomien 2.10.2014) Sama tahti on jatkunut kuluvan vuoden puolella. Kesäkuuhun 2015 mennessä työttömien tohtorien määrä oli kasvanut jo yli tuhanteen eli vajaaseen 4 prosenttiin, ja kasvu on huomattavasti nopeampaa kuin millään muulla koulutusasteella. (Akava, Työttömyystilastot, Korkeasti koulutettujen työttömyys, heinäkuu 2015)

Tutkijakoulutuksen saaneiden työttömyyden kasvu ei siis näytä tasaantumisen merkkejä. Ymmärtääkseen paremmin työttömyyden syitä ja seurauksia, HYT teki kyselyn jäsenilleen, jotka ovat olleet tai ovat parhaillaan työttöminä. Kyselyyn vastasi lyhyessä ajassa 76 jäsentä. Vastauksia tuli eri ikäisiltä ja eri aloille erikoistuneilta ihmisiltä: Joukossa oli teologeja, tähtitieteilijöitä, valtiotieteilijöitä, humanisteja sekä fyysikkoja, joiden työttömyysjaksot vaihtelivat muutamista vuosista kuukausiin.

Kysely vahvisti käsitystä tutkijan urasta, johon kuuluvat sekä ptkätyöt että satunnainen työttömyys. Suuri osa vastaajista itse asiassa oli osannut jo varautua työttömyyteen aloittaessaan tohtoriopinnot. Vain 19 vastaajaa ei ollut ajatellut joutuvansa työttömäksi, loput 57 vastasivat vähintään ajatelleensa, että ainakin lyhyet työttömyyskaudet rahoitusjaksojen välissä kuuluvat tutkijan uraan.

”Pidin selvänä, että se on mahdollista esim. rahoituskausiin välissä - ja muutenkin tutkimusrahoituksen aineisen epävarmuuden takia.”

Vaikka työttömyyttä siis osataan odottaa, ovat sen vaikutukset silti monisyiset. Työttömyyskuvauksissa toistuvia teemoja olivat ammatillisen itsetunnon menetys, masennus, epävarmuus, turhautuminen ja stressi. Pahimmillaan työttömyys voi kuormittaa parisuhdetta, vaikeuttaa vakavasti perheen toimeentuloa ja ajaa lähes itsemurhan partaalle. Jo pelkkä jatkuva työttömyyden uhka aiheuttaa huolta tulevaisuudesta. Niissäkin tapauksissa, että henkilö ei itse kokenut työttömyyttä ahdistava, saattoivat läheisten reaktiot tai leimautuminen yhteiskunnan silmissä tuntua pelottavilta – työttömähän eivät ”virallisesti” tee mitään.

”Määräaikaisuus ja tulevaisuuden epämääräisyys on vaikuttanut vahvasti. Työttömyys ei vielä niinkään. Jatkuva tilapäisyys ja lähdön tunnelma läsnä.”

”Kielteisesti. Ikävää aikaa. Ammatillinen itsetunto horjui.. Taloudellisesti todella tiukkaa.”

”Työttömänä heidän taitoni hukkaan.”

50%

Toisaalta työttömyys ei ollut kaikille vastaajille pelkästään negatiivinen kokemus. Vaikka yli puolet (39/76) vastaajista tunsivat, että työttömänä tutkijat heittivät taitonsa hukkaan, 27 vastaajaa suhtautui työttömyyskausiin ikään kuin uravalintaan kuu-

60%

"Työttömyydessä pahinta on taloudellinen epävarmuus. Tutkimustani voin jatkaa työttömänäkin."

luvana välttämättömänä pahana, ja 16 vastaajaa ei nähnyt niiden välttämättä vaikuttavan dramaattisesti urakehitykseen. Vastaajista valtaosa myös koki pystyvänsä jatkamaan tutkijantyötä vaikka olikin virallisesti työttömäni – tulot vain tulivat eri paikasta. Joissain tapauksissa työttömyys saattoi akateemisten pätkätöiden sijaan tuntua jopa vapauttavalta tai virkistävältä, ja jopa pakotieltä pois ahdistavaksi muutuneesta työyhteisöstä.

"Välillä tuntuu, että se antaisi jonkinlaisen hengähdystauon. Pätkätyöläisenähän minulla ei ole mahdollisuuksia vuorotteluvapaisiin tms. Toisaalta työttömyys olisi taloudellinen romahdus eikä sekään tunnu houkuttelevalta. Lisäksi se olisi sosiaalinen stigma: en kehtaa jäädä työttömäksi, jos voin saada töitä."

Toisaalta ainakin 15 vastaajaa toi esille, että vaikka lyhyet, muutaman kuukauden työttömyysjaksot eivät vaikuttaisi urakehitykseen, pidemmällä työttömyysjaksoilla on todennäköisesti negatiivisia vaikutuksia osaamisen ja uran kannalta. Vastaajat olivat huolissaan mm. siitä, että eivät pysty osallistumaan tärkeisiin konferensseihin, pitämään ammatillisia verkostoja yllä, eivätkä aloittamaan uutta tutkimusprojektia ilman kunnollista työpaikkaa tai rahoitusta.

"Lyhytaikaisesti ei juuri haittaa; voin tehdä nykyisiä käsikirjoituksia ja aineistoa on loppuun ja saada elintärkeitä julkaisuja (publish or perish). Pidemmällä tähtäimellä työttömyys heikentäisi merkittävästi mahdollisuutta saada omaa tutkimusrahoitusta ja/tai päästä takaisin hyviin tutkimusryhmiin."

Vastaajien kokemukset herättävät huolta, sillä erityi-

sesti tohtoreiden työttömyysjaksoille on tyypillistä pitkittyä. Akavan tilastojen mukaan tutkijakoulutuksen saaneilla yli vuoden pituiset työttömyysjaksot ovat yleisempiä kuin minkään muun koulutuksen saaneilla (HS 2.10.2014) Tämän pituiset työttömyysjaksot ovat myös omiaan rapauttamaan tutkijan motivaatiota ja lisäämään halua vaihtaa alaa. 14 kyselyyn vastanneista kertoi joko lopettaneensa tai päättäneensä lopettaa tutkijanuran ja kouluttautua uudelleen. Vaikka tämä yhden henkilön kohdalla olisikin viisas valinta, on tutkijan uudelleenkouluttaminen kuitenkin aina menetys yhteiskunnalle: Tutkija on kouluttautunut hyvin pitkään tullakseen oman alansa asiantuntijaksi ja usein julkisin varoin.

"Alle vuoden mittaisen työttömyysjakson en usko vaikuttavan juuri mitenkään [...] Työttömyyden pitkittyessä joutuisin varmasti harkitsemaan muun kuin koulutusta vastaavan työn etsimistä, mikä sitten saattaa vaikeuttaa myöhempää työllistymistä omalle alalle."

Taloudellinen toimeentulo tärkeintä

Yllättäen melko suuri osa vastaajista tuntui ajattelevan, että tutkimustyö itsessään on tärkeämpää kuin korkea toimeentulo tai vakituinen työsuhte. Jopa 46 vastaajaa koki, että väite "Työttömyydessä pahinta on taloudellinen epävarmuus. Tutkimustani voin jatkaa työttömänäkin." vastasi heidän kokemustaan työttömyydestä. Vaikuttaisikin siltä, että tutkijakunnassa elävä vahva arvostus ja intohimo omaa työtä kohtaan johtavat siihen, että työttömyysjaksot ovat ainakin osittain hyväksyttyjä, jos oman toimeentulon voi turvata muilla keinoilla.

36%

"Työttömyysjaksot ja epävarmuus kuuluvat tähän alaan ja ne on vain hyväksyttävä.."

"Koska tutkija ei ole työttömänä "työtön", ovat työttömyysperiodit minusta vain hankala ja turhauttava tapa saada toimeentulo. Katkeruutta ne toki aiheuttavat suomalaista järjestelmää kohtaan."

Soraääniäkin tietysti kuului. 60 vastaajaa koki työttömyyden vaikuttavan negatiivisesti henkilökohtaiseen elämään tai perheeseensä. Myös ne, jotka eivät olleet kokeneet negatiivisia vaikutuksia, toivat ilmi, että tämä johtui työttömyysjaksojen lyhyestä kestosta. Osalle vastaajista (16 vastaajaa) työttömyyden aiheuttama stressi tai rahapula vaikuttivat parisuhteeseen tai perheen arkeen, jotkut olivat kokeneet työttömyyden vaikuttavan esimerkiksi asunnon hankinnassa (4) ja perheen perustamisessa (5). Moni koki, että lyhyet työttömyyspätkät saattoi pärjätä ansiosidonnaisella ja säästöillä mutta työttömyyskauden pitkittyessä toimeentulotason tippumisella oli "vakavat" tai jopa "katastrofaaliset" seuraukset.

"Elämä on pätkittäistä ja tulevaisuus epävarmaa. Uhkana ansiosidonnaisen päättymisen ennen pidempiaikaisen työpaikan löytymistä, jolloin on muutettava pienempään asuntoon jne."

"It affects a lot.. I could not have family (children), because of the financial insecurity."

Ei siis ihme, että osa kyselyyn vastanneista tutkijoista kritisoi tilannetta, jossa tutkijalta ikään kuin odotetaan enemmän epävarmuuden sietokykyä kuin muilta asiantuntijatyötä tekevilä. Vaikka tutkijan työ koettaisiin kutsumustyönä, pitäisi siitä saada palkkaa siinä missä muustakin työstä.

"Olen oppinut ymmärtämään, että työttömyys-

jaksot ja epävarma tulevaisuus ovat todellisuutta yliopistossa. Pitkään ajattelin, että ne on "vain hyväksyttävä", mutta sittemmin olen todennut, että niin ei pitäisi olla. Sitä ei tarvitse hyväksyä."

Tohtoritehtailu suomalaisen tutkimusjärjestelmän ongelma

Monet (26 vastaajaa) näkivät, että tohtorien kasvava työttömyys tulee vaikuttamaan tai vaikuttaa jo tutkijan uran houkuttelevuuteen ja ylipäättään tiedenteen mahdollisuuksiin tulevaisuudessa. Vaikka muutamat vastaajat (3) näkivät, että kaikkein intohimoisimmin tutkimukseen suhtautuvat suuntautuvat alalle ongelmista huolimatta, olivat toiset (4) huolissaan siitä, että tutkijanura ei tulevaisuudessa houkuttele enää parhaita kykyjä.

"Houkuttelevuuteen se jo vaikuttaa – monet periaatteessa jatkotutkinnosta kiinnostuneet ovat jättäneet hakematta jatko-opintoihin, koska jo niiden rahoitus on niin vaivalloista."

"Tutkijanura ei varmasti ole niin houkutteleva kuin muutama vuosi sitten, mutta tutkijantyötä jonkinlaisena kutsumuksena pitävät kyllä hakeutuvat alalle. Koska he usein tekevät laadukkainta tutkimustakin, ei laatua heikentävä vaikutus ole niin yksiselitteinen. On kuitenkin suuri vaara, että kutsumuksesta huolimatta monet nuoret lahjakkuuden arvioivat tukevaisuutta realistisemmin, jos tilanne vielä huononee."

Toki tilanne työttömyyden ja jatko-opiskelijamäärien välillä ei ole yksiselitteinen – tohtoriopintoihin saatetaan myös hakeutua yhä useammin siksi, että yleinen työllisyystilanne on niin heikko. Näin on ollut esimerkiksi kemian, biologian ja biotietein

aloilla, joissa koulutusmäärät kasvoivat räjähdysmäisesti 1990-luvulla. Kaikille valmistuville ei tällöin riittänyt töitä, joten yhä useampi jatkoi tohtorintutkintoon.

Työllistymisongelma kuitenkin tulee vastaan tohtoritutkinnon jälkeen. Vaikka tohtorintutkintoon saisikin rahaa, saattaa työllistyminen ”kalliimpana” tohtorina olla yllättävän vaikeaa. Rahoituksen painottuminen tohtoriopintoihin post doc-rahoituksen sijaan on vastanneiden mukaan johtanutkin usein turhaan ”tohtoritehtailuun”. Eräs vastaaja koki, että rahoituksen helppo saatavuus jatko-opintovaiheessa antaa liian ruusuisen kuvan valmistumisen jälkeisistä työmahdollisuuksista. Yleisesti vastauksissa toistui huoli siitä, että tohtoreita koulutetaan liikaa ja jatkotutkintoa suunnitteleville ei välitetä realistista kuvaa alan työllistämismahdollisuuksista. Tällainen järjestelmän nähtiin johtavan sekä inhimillisten ja taloudellisten resurssien hukkaan heittämiseen.

”Tuntuu, että tohtorikoulutettavia käytetään lähinnä halpana tutkimustyövoimana. Rahoituksesta isompi osa pitäisi suunnata ”valmiiden” tutkijoiden tutkimustyön mahdollistamiseen, koska nyt tuntuu että tutkijoita koulutetaan paljon, mutta sen jälkeen heille ei ole enää käyttöä eikä heidän osaamistaan hyödynnetä.”

”Having spent more than 20 years in academia, I now wonder whether there is something inherently wrong nowadays with the academic system - it looks more like a pyramid, with many starting people at the bottom of it and quite few (and usually long-term occupied) positions at the top. As a biologist, I understand better than most about ”survival of the fittest” and so on routine, but socially it is a big waste of lives and talents.”

Tohtoritehtailun ja pätkätöistä koostuvien urien

nähtiin vaikuttavan myös tutkimuksen laatuun pitkällä aikavälillä. Kun tutkimusrahoitusta joutuu jatkuvasti hakemaan, ei aikaa ja mahdollisuuksia pitkäjänteiselle tutkimustyölle ole. Vastauksissa toistui ajatus tutkijan uran vaatimista ”henkilökohtaisista uhrauksista” – omaa työtään pääsee tekemään vain, jos sattuu luomaan hyvät suhteet oikeisiin henkilöihin, onnistuu saamaan rahoitusta ja on valmis tekemään töitä kelloon katsomatta. Ja vaikka onnistuisi tässä kaikessa, pääsee tutkimukseen sittenkin syventymään vain muutamaksi vuodeksi ennen kuin täytyy alkaa suunnittelemaan jatkorahoituksen hakemista.

”Tutkijanura ei ole erityisen houkutteleva. Vakinaisia työsuhteita on murto-osa ansioituneisiin ja motivoituneisiin hakijoihin nähden. Lyhyt pätkärahoitus heikentää varmasti tutkimuksen laatua, sillä on erittäin vaikeaa tehdä syvällistä ja urauurtavaa perustutkimusta vuoden tai parin jaksoissa.”

”Hirveät määrät lahjakkaita ja ahkeria nuoria ihmisiä käyttää kaiken aikansa hakemusten tekemiseen tutkimisen sijaan. Totta kai se vaikuttaa tieteen laatuun.”

Vastaajien mukaan usein rahoitus myös kertyy usein samoille henkilöille, mikä saattaa johtaa tutkimuksen kapenemiseen. Saadakseen tutkimusrahoitusta tutkijan pitää olla myös tarpeeksi erikoistunut mikä toisaalta ”putkiinnuttaa asiantuntemukseen, jolle ei kenties ole lainkaan kysyntää tutkimusyhteisöjen ulkopuolella.

”Alan opetustehtävät ovat vähentyneet ja niitä on yliopistoista ja oppilaitoksista karsittu. Hankerahoitus osuu usein samoille henkilöille jatkuvana virtana, jolloin tutkimuskohteet ja käsiteltävät aiheet kapeanevat.”

21%

”Työttömyysjaksoja saattaa tulla yhä useammalle mutta ne eivät välttämättä vaikuta negatiivisesti urakehitykseen.”

”I do not think it will affect the quality of the field in the short-term. However in the long-term it will make it a less attractive field and will cause research to become more and more narrow and less broad.”

Tutkijoiden viesti päättäjille: rahoitus kuntoon ja tohtoreiden arvostus kohdilleen

Viime vuonna valmistui 1860 tohtoria, mikä on ennätysmäärä. Viimeisten vuosikymmenten aikana kiihtynyt uusien tohtorien kouluttaminen ei siis näytä olevan ainakaan vähenemään päin, ja yliopistot ylittivät reippaasti tavoitteensa, joka on määriteltä 1600:ksi tohtoriksi. Ei siis mikään ihme, että akateeminen maailma ei vedä kaikkia uusia tulijoita. Nykyisellään vain noin kolmannes uusista tohtoreista työllistyy akateemiselle uralle. (Tieteentekijöiden liiton tiedote 3.6.2015)

Vaikka HYTin kyselyyn vastaajatkin sitä ehdottivat, rahoituksella tuskin tutkijanuran ongelmia tultaneen lähiaikoina ratkaisemaan. Hallitusohjelman koulutusleikkaukset tulevat viemään yliopistoilta 500 miljoonaa euroa vuoteen 2019 mennessä. Myös Suomen Akatemian ja Tekesin rahoitusta vähennetään.

Kysymys tohtorien työllistymisestä kilpistyykin yhä enemmän koulutusmääriin ja tohtoreiden työllistymismahdollisuuksiin akatemian ulkopuolella. Vastaajista valtaosa katsoikin, että tohtorien koulutusmääriä tulisi tarkistaa. Jotkut vastaajat kutsuivat tohtorien koulutustahtia ”järjettömäksi” ja lähes kaikki vastaajat katsoivat, että tohtorien koulutusmääriä tulisi tarkistaa.

”Yliopistojen rahoituksen ei pitäisi olla sidoksissa tutkintojen määrään. Rahoitusmallin muuttaminen helpottaisi tohtorien koulutusmäärien tarkistamista (ja pienentämistä). Kun valmistuvien tohtorien määrää saadaan rajoitettua, myös post doc -rahoitusten määrää tulee rajoittaa. Sen sijaan, että yliopistot ja säätiöt myöntävät lyhyitä rajoituksia valtavalle määrälle tutkijoita, tulisi pyrkiä tarjoamaan nykyistä enemmän pidempikestoisia rahoituksia. Yliopistossa tehtävien rekrytointia ja tutkimusvapaita koskevien ratkaisujen vaikutukset nuorten tutkijoiden urapolkuihin pitäisi selvittää ja ottaa huomioon.”

Ongelmaksi koettiin myös se, että vaikka uran tähän ei ollutkaan akateemisessa maailmassa, tohtorin tutkinto saattoi jopa vaikeuttaa muiden töiden saamista. Tohtorin tutkinnon arvostus yritysmaailmassa koettiin vähäiseksi, ja useat vastaajat olivat valmistumisensa jälkeen huomanneet olevansa työnantajien mielestä ylikoulutettuja useimpiin työtehtäviin. Vastauksista välittyi selkeä huoli siitä, että tohtorin koulutuksen arvoa ei ymmärretä yliopistojen ulkopuolella.

”Tuntuu erikoiselta, että vasta tohtorin koulutuksen saatuaani minulla on ollut oikeita vaikeuksia löytää työpaikka, vaikka tähän asti se on ollut minulle aina helppoa. Olen usein rekrytoijien mielestä ylikoulutettu tai sitten minulla ei ole tarpeeksi kokemusta esim. yritysmaailmasta, vaikka itse voisin kuvitella itseni tekemään hyvin monenlaista työtä.”

Vastaukset vahvistavat siis sitä, mikä liitos on tiedetty jo pitkään. Tieteentekijöiden liiton puheenjohtajan Petri Koikkalaisen viimeaikaisen lausunnon mukaan elinkeinoelämän kiinnostus tohtoreiden osaamisen hyödyntämiseen ei valitettavasti vielääkään ole kasvanut (3.6.2015 Demokraatti). Vaikka yritysmaailma ja poliitikot janoavat innovaatioita ja tuottavuuden kasvua, ei tohtorien osaamista nähdä ratkaisuna: Tohtoritutkinnot koetaan usein liian teoreettiseksi ja tohtoreiden osaamistasoon liittyy paljon ennakkoluuloja – etenkin jos työnantaja ei ole itse tohtori.

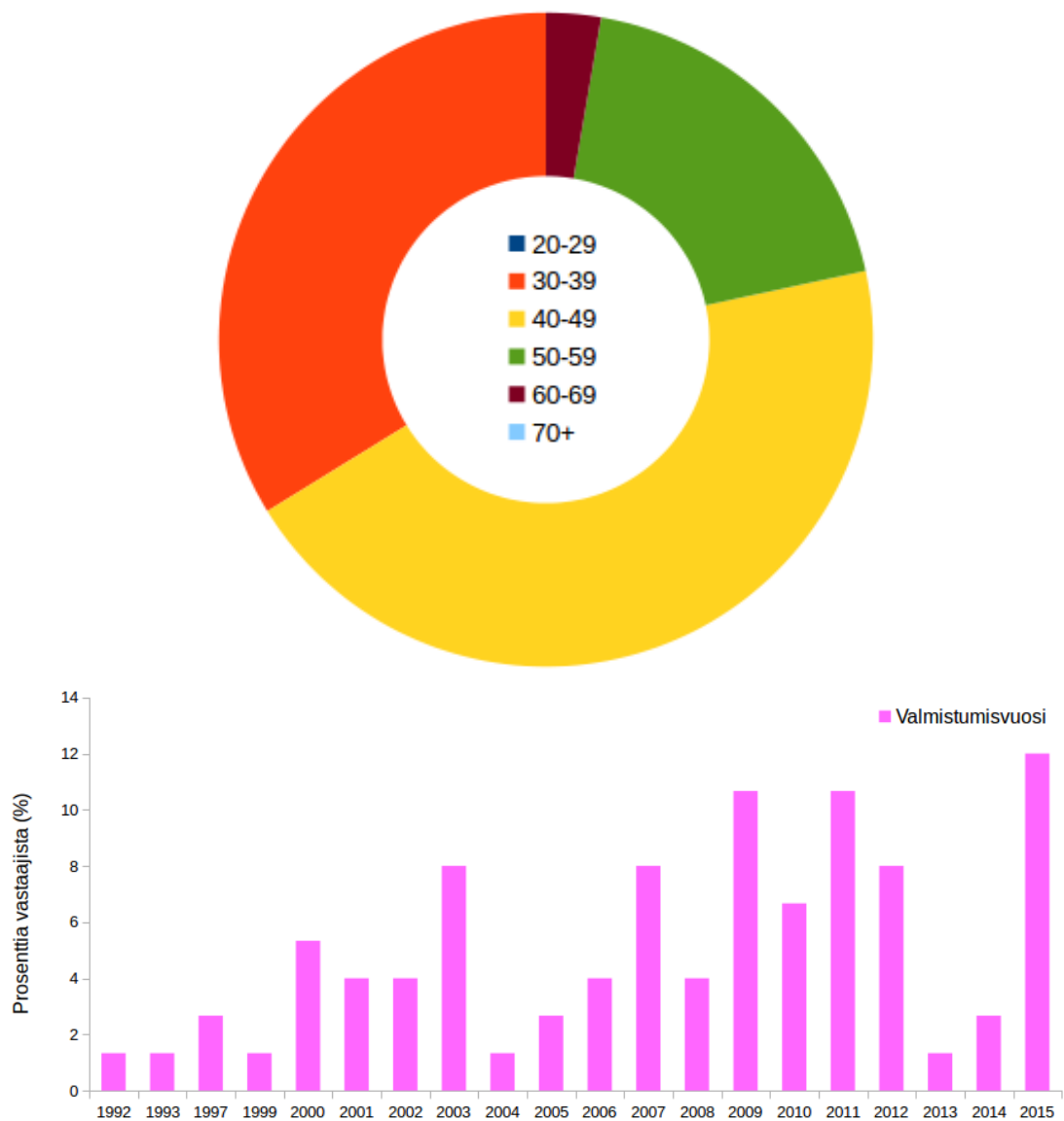
Tämä koetaan tutkijoiden keskuudessa valitettavana, koska – kuten eräs vastaaja kirjoitti – tohtorit ovat ’... ovat fiksua ihmisiä, nopeita oppimaan ja omaksumaan uusia asioita, yhteiskunnallisesti valvettuneita, motivoituneita ja, kyllä, todellakin, tiimityötaiteisia.

Sääli siis, että jo yli tuhat heistä joutuu laittamaan kaiken intonsa rahoituksen ja työn etsimiseen vaikka jokainen minuutti lisää tutkimus-, kehitystai asiantuntijatyöhön olisi varmasti hyödyllisempää heille – ja yhteiskunnalle.

Kiitos kaikille kyselyyn vastanneille!

ULLA IMMONEN

Vastanneiden ikäjakauma ja valmistumisvuosi:



Grafiikka: Ella Peltonen

Yhteisyyttä ja ryhmätöitä, mutta ei kuitenkaan liikaa

Järjestin kaksipäiväisen gradupajan opiskelijoilleni. Olimme luonnon rauhassa ja herkullisten ruokapöytien ääressä. Kävimme läpi gradutekstejä, ja kannustimme ja innostimme toisiamme. Graduntekijät saivat intoa ja varmuutta tekemiseensä. Lisäksi yhteisön tuki ja yhteisöllisyys nousivat näkyvästi esiin. Vihdoinkin oli aikaa tutustua toisiin paremmin, totesi moni loppukeskustelussa. Vaikka on käynyt neljä vuotta samoilla luennoilla, ei toiseen niin vain ole ehtinyt tutustua.

Gradunteko on paljon yksinäistä puuhaa. Moni kamppailee motivaation, itsensä piiskaamisen ja aikataulujen kanssa. Myös sivunumeroinnin asetukset ja lähdeviittaustekniikat voivat mietityttää. Näiden kysymysten ja tee-

mojen jakaminen muiden kanssa auttaa paljon. Vertaistuen ja yhteisöllisyyden merkitys on iso.

Aloin ajatella, että tällainen alkutsemppaus (tai puolivälin tsemppaus) tulisi järjestää säännöllisesti osana jokaista graduseminaaria. Se voisi olla jopa suotuisampi tapa kuin säännölliset viikoittaiset tapaamiset seminaarihuoneessa. Aina ei voida lähteä ”korpiseminaariin” herkkupatojen ääreen, mutta samaa ideaa voisi soveltaa yliopiston salissakin. Ei tarvita kuin yhteinen aika, vaikka kokonainen päivä ja illanvietto, yhteisen asian äärellä. Luultavasti pyrinkin tulevissa graduseminaareissani uudenlaiseen aikatauluun, jossa viikoittaisia tapaamisia korvaavat, ainakin osin, muutamat päivän tai parin istunnot. Se tekemisen meinin-



”Tarvitaan sitä, että istutaan saman pöydän ääressä ja välillä lähdetään vaikka yhdessä kahville.”

ki ja yhteisöllisyyden imu on silloin vahvempi.

Sama pätee moneen muuhunkin asiaan kuin graduseminaariin. Yhdessäolo, tutustuminen ja yhteiset tavoitteet lähentävät, kun puuhataan yhteistä hanketta. Eikä virtuaalinen kohtaaminen ja sähköinen viestinvaihto kunnolla korvaa oikeaa kohtaamista, ainakaan minun mielestäni. Tarvitaan sitä, että istutaan saman pöydän ääressä ja välillä lähdetään vaikka yhdessä kahville.

Opiskelijat saattavat siis kaivata gradutöihin enemmän yhdessä tekemistä, vaikka yksinäistä opinnäytetyötä tekevätkin. Sen sijaan yhteisiä projekteja, ryhmätöitä, tulisi monen opiskelijan mielestä olla kursseilla maltillisesti. Moni opiskelija on kommentoinut, että ryhmätöiden tekeminen voi olla käytännössä hankalaa. Näin on eritoten silloin, jos ryhmätöitä tulisi edistää luentojen ulkopuolella. Jo kolmen

hengen ryhmässä yhteisten aikataulujen laatiminen voi olla vaikeaa. Monella saattaa vielä olla ryhmätöitä useilla eri kursseilla samanaikaisesti. ”Älä vaan teetä meillä sillä kevään kurssilla ryhmätöitä”, sain juuri kuulla. ”Paitsi sellaisia, joita tehdään luennoilla”, kuului jatko.

Yhdessä ja ryhmissä kannattaa tehdä juttuja. Meiltä valmistuvat kandidaatit ja maisterit lähtevät työelämään, jossa yhteistyöprojekteja tulee riittämään. Näitä taitoja kannattaa tietenkin harjoitella yliopistoissakin. Ei tehdä näistä opiskelijoille kuitenkaan tarpeettoman hankalia. Jos ryhmätöitä vaativat työskentelyä luentosalin ulkopuolella, varataan kurssisuunnitelmissa aikaa ryhmien itsenäiselle työskentelylle.

Opiskelijat tekevät sekä yksin että yhdessä, aina kuitenkin hyvin suunnitelluilla kursseilla. Olkoon se mottoni kursseja valmistellessa.

TERHI AINIALA
/
**TIETEENTEKIJÖIDEN
LIITON
VARAPUHEENJOHTAJA**



Hallituksen leikkauslistaa penkomassa

Huhtikuussa 2015 pidettiin eduskuntavaalit. Muutama viikko ihmeteltiin ja kasattiin jokseenkin vaalituloksen mukainen hallitus. Sen vetäjäksi ryhtyi liikemies-kansanedustaja. Ministereinä on monta ensikertalaista, ristiriitoja on hallituspuolueiden välillä ja sisällä.

Kesäkuukaudet neuvoteltiin ”yhteiskuntasopimuksesta”, niin kuin pääministeri sen määritteli. Se miksi lainausmerkit tarvitaan, selviää puheenjohtajan palstasta. Kolmesta keskusjärjestöstä Akava ilmoitti hyväksyvänsä monenlaiset tukistukset, tarkistukset, leikkaukset, hyppyt ja loikat. SAK:lle ei kelvannut juuri mikään pääministerin ehdotuksista. STTK pysyi melko hiljaa.

Perjantaina 14.8. opetus ja kulttuuriministeriö julkisti oman budjettiesityksensä. Yliopistoilta rahaa leikataan noin 80 miljoonaa euroa, indeksikorotukset jäädytetään, ja ilmeisesti ne on tarkoitus haudata lopullisesti. Valtaosa säästöistä kohdistuu ”korkeakoulujen kustannustehokkuuden parantamiseen sekä hallinnon ja korkeakouluverkon rationalisointiin”. Se tarkoittaa, että oppilaitoksia tai niiden osia fuusioidaan, tieteenaloja ja toimipaikkoja lakkauteaan, ja jäljelle jäävät yliopistot ja amkit laitetaan, jos näin syksyllä saa käyttää alkukesän kielikuvaa, profiloimaan itsensä tiukkaan uimarantakuntoon.

Torstaina 20.8. eli vuorokautta ennen määräajan päättymistä pääministeri Sipilä ilmoitti, ettei sopimusta synny, ja että hän on ”hirveän pettynyt”. Sipilä pettyi ennen aikojaan, sillä neuvotteluaikaa oli vielä jäljellä. Mutta tämä oli osa käsikirjoitusta: sopimusta ei haluttukaan. Hallitus halusi määrätä neuvottelujen lopputuloksen, ja kun se ei onnistunut, se kaatoi pelilaudan niin että kaikki nappulat lensivät pitkin lattiaa.

Perjantaina 21.8. Sipilä ilmoitti hallituksen otavan ”kokonaan vastuun Suomen kustannuskilpailuvyyn parantamisesta”. Tämä tarkoitti siirtymistä saneluvaltaan. Näin hallitus otti arveluttavan askeleen ja osoitti, ettei perinteinen monenkeskeinen neuvottelujärjestelmä ole sille minkään arvoinen.

Työ- ja elinkeinoministeriössä vaikuttava yhteistoiminta-asiamies, OTK Harri Hietala määritti penkomaan, miten paikallista sopimista kehitettäisiin niin, että keskitetyt sopimukset menettäisivät merkityksensä ja ehkä työehtosopimusten yleissito-

vuuskin rapistuisi. Sillä suunnalla on ollut hiljaista, joten (myyrän)työ lienee käynnissä. Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja Teknologiateollisuus ry. myhäilivät tyytyväisinä.

Tiistaina 8.9. pääministeri ilmoitti vuosilomien

”Sipilä pettyi ennen aikojaan, sillä neuvotteluaikaa oli vielä jäljellä. Mutta tämä oli osa käsikirjoitusta: sopimusta ei haluttukaan.”

supistuvan 38 päivästä 30 työpäivään, ja että tämä koskee eniten julkista sektoria ja yliopistoja. Hallituksen ilmoituksen ylimalkaisuutta voi vain ihmetellä, sillä enemmistö yliopistojen työsuhteessa olevista kuuluu kokonaistyöajan piiriin. Sitä ei näytetä tietävän Senaatintorin toisella puolella. Tietysti 1600 tunnin vuotuista työaikaa voidaan nostaa, vaikkei näin tarkkaan syyniin ole vielä menty. Ruotsissahan se on jo 1700 tuntia.

Torstaina 10.9. julkistettiin hallituksen budjettiesitys. Valtion budjetti on rakennettu 5000 miljoonaa euroa alijäämäinen, eli velkaa otetaan entisen päälle. Velkamäärän pitäisi olla vuoden 2016 lopussa 106 000 000 000 euroa eli jokaista kansalaista kohti 19 273 euroa.

Veron progressiota ei näköjään haluta lisätä. Tosin lievä ”solidaarisuusvero” määrätään yli 80 000 euroa vuodessa tienaa-ville. Kulutusveroja kyllä nostetaan perinteisten tupakan ja autoilun veronkorotusten lisäksi jäteveron ja kiinteistöveron sekä lämmityspolttoaineveron muodossa. Missä on viinan hinnankorotus? Ei kai se vain päässyt unohtumaan? Ministerit antavat pidättää itseltään viikon palkan. Hakaniemen torin kahvilateltassa asiasta tuntui riittävän mielipiteitä, ja pääosin tuo esitys aiheutti hilpeyttä, mikä tietysti onkin oikein ja kohtuullista. Ensimmäisen sairauspäivän muuttuminen palkattomaksi johtanee siihen, ettei sairaaksi ilmoittauduta ennen kuin on ihan pakko.

Ylityökorvauksia yliopistoissa ei tunneta. Sunnuntaina on tehty työtä ilman eri korvausta silloin, kun sitä on tarvittu. Kokonaistyöajassa olevia lomaoikeuden leikkaaminen ei koske. Loppiainen ja helatorstai lienevät vaalikauden loppuun mennessä normaaleja työpäiviä, vaikkei sitä nyt sanotakaan.



Työntekijän muutosturvasta tuskin tulee merkittävä porkkana yliopistoista pois potkituille.

Kun tätä kirjoitetaan syyskuun 14. päivänä, yliopiston hallituksen kokous on vielä edessäpäin. Esityslistaan on kirjattu: ”Valtion kaavailemat leikkaukset uhkaavat edellyttää Helsingin yliopistolta vuonna 2016 noin 55 miljoonan euron, ja vuoteen 2020 mennessä 106 miljoonan euron kustannusten karsimista. Mikäli maan hallitus ei voi toteuttaa apteekkikompensaation poistamista asian perustulailaisen luonteen vuoksi, on kustannuksia karsittava ensi vuonna 26 miljoonaa euroa ja vuoteen 2020 mennessä 77 miljoonaa euroa. Määrätietoisella muutosohjelmalla yliopisto voi vähentää kustannusten karsintatarvetta.”

Sentään apteekkikompensaation poistamista lykättiin vuodella eteenpäin.

Muutamiin kummallisuuksiin olen suunnannut ihmettelevän silmäni. Yksi on käsitys työstä jonkinlaisena pakkopullana, johon työntekijät pitää pakottaa erilaisia valvontakeinoja kehrittelemällä. Toinen on puhe pakottavasta lainsäädännöstä. Länsimaaisessa oikeusfilosofiassahan lailla on säätelevä ja ohjaava rooli. Itäisessä autoritarismissa laki säädetään rangaistusten määräämistä varten.

Hallituksen innostus saneluun keskustelujen ja neuvottelujen sijasta kertoo, että johtamiseksi ym-

märretään mittaus, kyttäys ja potku(t), eikä modernista tiimityöstä etätömahdollisuuksineen tiedetä mitään. Meillä yliopistoissa kurjuus kasautuu. Kun insinöörijohtaja kohtelee alaisiaan kuin koe-eläimiä ja pienentää koko ajan heidän ruoka-annosta, niin mitä tekevätään yliopiston työn sankarit? Kun sellunkeittäjät hikoilevat ja vapisevat ja odottavat viimeistä armonlaukausta, nämä meidän pirulaisemme tekevät yhä vain korkealaatuista tutkimusta ja suhtautuvat ehkä vähän ylpeästikin kurittajaansa: ”Kyllä me elää kituutamme. Emme etsi valtaa, loistoa, kunhan saamme julkaista parhaissa lehdissä.”

Mona Mannervuo, joka väitteli 12.9. Turun yliopistossa työn rationalisoinnin historiallisista jatku- moista, katsoo että hallituksen tapa esitellä leikkaus- lista vähättelee työntekijän näkökulmaa.

– Ymmärrän työntekijän ärsytyksen, kun poliitikon, yritysjohtajan tai Elinkeinoelämän Keskus- liiton palkoilla sanotaan, että työn tuottavuus tai pienellä palkalla eläminen on asennekysymys. Siinä kohtaa viesti tulee väärästä suunnasta. Tulee tun- ne, että pienituloinen tarvitsee enemmän asennetta kuin rahallista apua, tuore tohtori sanoo.

Ei hassummin sanottu!

TAPANI KAAKKURINIEMI

Oops, I lost my job!

When facing unemployment in Finland, you are eligible to receive unemployment benefit. However, finding your way through the relevant institutions and documents is not always easy. Here we have outlined some tips for where to start. Please remember, you can always ask your union for help in case you feel you need more guidance with the bureaucracy!

1. Sign up at TE Office immediately!

Sign up at TE Office (Employment and Economic Development Office) at the latest on the very first day of being unemployed. You may receive unemployment benefit only if you have registered as a jobseeker. Your waiting period (7 days) will begin once you have registered as officially unemployed. During the waiting period, no unemployment benefit will be paid. The TE Office might request documents as a proof of previous employment (these might include your lay-off notice, employment certificate or contract, school leaving certificate etc). Please find out about the documents needed before you go to the TE Office. (See links below)

2. Apply for unemployment benefit!

The TE Office will issue a labour policy statement for the unemployment fund and the Social Insurance Institution (Kela) on your eligibility for unemployment benefit. After having visited the TE-office, you can apply to Kela OR your unemployment fund for unemployment benefit. Kela or your fund will decide on the other conditions of receiving a benefit.

a) Your unemployment fund

Members of FUURT are provided with unemployment insurance through the Teachers' Unemployment Fund (Opettajien työttömyyskassa). You are eligible for earnings-related unemployment benefit if you have been a member of a union and you meet the minimum employment requirement of 26 weeks of salaried work during the 28-month review period.

Send your first application for earnings-related allowance (online or with a form available at the TE Office and the website of the Teachers' Unemployment Fund) and the required attachments to the unemployment fund when you have been unemployed for a minimum of two calendar weeks. Subsequent applications shall be completed for each period of four full calendar weeks or by calendar months. An application for the allowance must be filed within three months from the date on which the relevant payment period starts.

b) Finnish Social Insurance Institution (Kela)

If you have not been eligible to be an insured member the Union (you have not been in a salaried position, you have e.g. been a grant researcher), you may claim Basic Unemployment Allowance or Labour Market Subsidy from Kela. To qualify for Basic Unemployment Allowance, you must meet a specific work requirement. If you do not meet the requirement, you may be eligible for Labour Market Subsidy. It is payable to unemployed job seekers who e.g. have exhausted their 500 days of Basic Unemployment Allowance, enter the labour market for the first time, or otherwise have no recent work experience. You can fill in the form for both either online or send a form by post to Kela. Claims can be backdated by up to 3 months.

3. Contact your union!

Contact your union to inform them you have become unemployed. They will issue you with new payment instructions for a reduced union membership fee for the period of your unemployment. Remember to pay your fee, because only valid membership will secure your right to earnings-related unemployment benefit in the future.

4. Seek help for job search!

Use the services provided by TE Office. Their duty is to help you to get a job. In cooperation with a TE Office expert, you will draw up a plan that will contain your jobseeking goals and the steps that will lead you to that goal. The plan and its implementation will be assessed at regular intervals. However, do not only rely on the TE Office in your job search. Use your personal and professional contacts, LinkedIn, Facebook, professional sites such as Euraxess and any other tools that might help you to find a job that matches your skills!

5. If your situation changes, remember to notify everyone about it!

Notify the unemployment fund / Kela and the TE Office immediately of all factors affecting your right to receive the allowance. Such factors include, among others, studies, employment, grant funds, sickness leave, entrepreneurial activities, salary earnings during the period of notice, social benefits or other earnings.

More information can be found at

Your union: Finnish Union of University Researchers and Teachers, FUURT: http://ti-eteentekijoidenliitto.fi/en/security/unemployment_security

TE Office: http://www.te-services.fi/te/en/jobseekers/if_unemployed/index.html

Kela: <http://www.kela.fi/web/en/unemployment>

Federation of Unemployment Funds in Finland: <http://www.tyj.fi/eng/>
Teachers' Unemployment Fund <http://opetk.fi/>

RESEARCHERS! WORKING IN ACADEMIA? KNOW YOUR RIGHTS?

EVENT: Academic Self-Defence

WHEN: Tuesday 13 Oct 2015, 4.30 pm

WHERE: Swedish School of Social Science (Soc&Kom) Snellmaninkatu 12

PROGRAMME: 4.30 pm - 6.30 pm Speakers from FUURT and Mela
6.30 pm - 8.00 pm Refreshments & networking

Do you want to know more about the conditions of your work as a researcher at a Finnish university, regardless if you are salaried or working on a scholarship?

Mia Weckman, lawyer at FUURT (Finnish Union of University Researchers and Teachers) and Minna Isoksela-Valkola, Insurance Specialist from MELA (Farmer's Social Insurance Institution, also responsible for scholarship recipients) will both present in Finnish and in English.

Questions to the speakers may be sent in advance when registering for the event, see link below:
<https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/63372/lomake.html>

REGISTRATION LATEST BY 6TH OF OCTOBER!

TUTKIJA! TYÖSKENTELETKÖ YLIOPISTOLLA? TUNNETKO OIKEUTESI?

TILAISUUS: Academic Self-Defence

AIKA: Tiistai 13.10. klo 16.30.

PAIKKA: Svenska social- och kommunalhögskolan (Soc&Kom), Snellmaninkatu 12

OHJELMA: 16.30.-18.30 Puhujat Melasta ja Tieteentekijöiden liitosta
18.30-20.00 Pientä purtavaa ja vapaata seurustelua

Haluatko tietää lisää apurahatutkijan tai palkatun työntekijän oikeuksista, työehdoista ja sosiaaliturvasta?

Mia Weckman, lakimies Tieteentekijöiden liitosta ja Minna Isoksela-Valkola, vakuutusratkaisija Melasta (Maatalousyrittäjien eläkelaitos, vastaa apurahatutkijoiden sosiaaliturvasta) puhuvat ja vastaavat kysymyksiin sekä suomeksi että englanniksi.

Kysymyksiä puhujille voi lähettää etukäteen ilmoittautumisen yhteydessä. Ilmoittaudu tästä:
<https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/63372/lomake.html>

ILMOITTAUDU VIIMEISTÄÄN 6.10. MENNESSÄ!



facebook.com/HelsinginYliopistonTieteentekijat



twitter.com/HytHuart